



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 623/2013-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. októbra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť M. H..., t. č. vo výkone trestu, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. D., s. r. o., T., konajúcou prostredníctvom konateľ'a a advokáta JUDr. M. K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 3 Tos/38/2013-94 z 15. mája 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. H. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. augusta 2013 doručená sťažnosť M. H. (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená podaním doručeným 23. augusta 2013, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajského súdu v Trenčíne

(ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Tos/38/2013-94 z 15. mája 2013 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z fotokópie napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že sťažovateľ bol právoplatne odsúdený rozsudkom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 T 134/2010 z 18. januára 2011 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 3 To 20/2011 z 24. marca 2011 za pokračujúci zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. c) Trestného zákona. Označeným rozsudkom okresného súdu bol zároveň sťažovateľovi uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov a 6 mesiacov, pričom na výkon trestu bol zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Sťažovateľ podal v trestnej veci aj dovolanie, ktoré však bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tdo/34/2012 zo 4. júla 2012 podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuté.

Sťažovateľ sa návrhom doručeným okresnému súdu 31. augusta 2012 domáhal povolenia obnovy konania v trestnej veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 3 T 134/2010. Z uznesenia okresného súdu sp. zn. 1 Nt/108/2012 z 11. februára 2013 (ďalej len „uznesenie okresného súdu z 11. februára 2013“), vyplýva, že sťažovateľ svoj návrh na povolenie obnovy konania odôvodnil tým, že v (pôvodnom) konaní pred okresným súdom neboli vypočutí ním navrhovaní svedkovia, že vo výpovediach poškodenej a svedka Ž. sú rozpory, ktoré neboli odstránené, že vyhotovený znalecký posudok je z dôvodu nedisponovania celou zdravotnou dokumentáciou nepravdivý (pričom v sťažnosti sa jeho argumentácia sústredila len na nevysporiadanie sa krajského súdu len s touto námietkou).

Okresný súd uznesením z 11. februára 2013 zamietol návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania, pretože podľa jeho názoru neboli v danej veci zistené podmienky obnovy konania podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku. V odôvodnení označeného uznesenia okresného súdu sa okrem iného uvádza: *«Konanie o povolení obnovy konania sa obmedzuje len na zistenie, či vyšli najavo také skutočnosti alebo dôkazy uvedené v § 394 Tr. por. Súd, ktorý rozhoduje o takomto návrhu na povolenie obnovy konania, je v zásade oprávnený zaoberať sa iba tými výrokmami, pri ktorých sa navrhovateľ domáha povolenia obnovy*

konania. To znamená, že iba pri tých výrokoch rieši súd otázku, či v návrhu uvedené skutočnosti alebo dôkazy by samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami alebo dôkazmi už známymi mohli odôvodniť ich zmenu. Skutočnosťou predtým neznámou sa rozumie objektívne existujúci jav, ktorý je v tej istej veci dôkazom, ale ktorý môže mať vplyv na zistenie skutkového stavu veci. Nové skutočnosti v konaní o povolení obnovy konania treba zvyčajne preukázať novými dôkazmi. Predtým neznámym dôkazom sa naopak rozumie dôkaz, ktorý nebol vykonaný v pôvodnom konaní, ale aj dôkaz síce v pôvodnom konaní vykonaný, ale s novým obsahom. Ak by v dôsledku tohto dôkazu došlo k podstatnej zmene výpovede svedka, predmetom hodnotenia musí byť aj okolnosť, pre ktorú došlo k obsahovej zmene dôkazu. Postup podľa § 394 ods. 4 Tr. por. súvisí s uplatňovaním práv fyzických osôb v konaní pred Európskym súdom pre ľudské práva na základe Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V zmysle § 394 ods. 5 Tr. por. musí byť skutočnosť, že porušenie povinnosti policajta alebo prokurátora, sudcu alebo prísediaceho v pôvodnom konaní je trestným činom, zistená právoplatným rozsudkom.

Odsúdeným prezentované dôvody obnovy konania tak v návrhu, ako aj na verejnom zasadnutí pozostávali z nedostatočného a nesprávneho zistenia skutkového stavu, pretože a) neboli vypočutí ním navrhovaní svedkovia a výpovede poškodenej a svedka Ž. sa rozchádzajú, pričom nedošlo k odstráneniu týchto rozporov, b) právne úkony vykonávané orgánmi prípravného konania boli vykonávané v čase, keď bol pod vplyvom rôznych antidepresív a sedatív, c) nepravdivosť vyhotoveného znaleckého posudku.

Uvedené tvrdenia a návrhy na nové dôkazy už boli uplatnené a to v pôvodnom konaní, a preto nepredstavujú nové dôkazy a nové skutočnosti k odôvodneniu celého konania. Prvostupňový aj odvolací súd sa s návrhmi odsúdeného na vypočutie ďalších svedkov a s požiadavkou odstránenia rozporov v ich výpovediach už vysporiadal v rozhodnutiach, keď ustálil, že nebol dôvod vypočúvať ďalších svedkov, ktorí neboli bezprostredne pri vyhrázaní sa poškodenej, a taktiež, že aj napriek tomu, že sa vo výpovediach svedkov nachádzajú určité rozpory, či už z časového hľadiska alebo z hľadiska konania obžalovaného, nemali vplyv na rozhodnutie o vine. Odsúdený taktiež poukazoval na nezákonnosť prípravného konania, súd však žiadne procesné pochybenia v naznačenom smere nezistil. „Pokiaľ ide o proklamované užívanie antidepresív a sedatív zo strany obvineného, ktoré ako uvádza v dovolaní, mal pravidelne užívať od svojho

podmienečného prepustenia dňa 12. augusta 2010 až do zadržania dňa 27. augusta 2010 (pretože mal mať abstinенčnú krízu) a v spojitosti s tým vykonanými právnymi úkonmi orgánmi prípravného konania, s týmito námietkami sa, i podľa názoru dovolacieho súdu, jednoznačne vysporiadali znalci z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvie psychiatria (liečba alkoholizmu a toxikománie, gerontopsychiatria) – MUDr. S. D. a MUDr. A. K., ktorí vypracovali znalecký posudok dňa 16. októbra 2010 tesne pred podaním obžaloby a po vykonaní všetkých, právne relevantných dôkazov v prípravnom konaní“ (čl. 308a konania pod sp. zn. 3 T/134/2010 – uznesenie Najvyššieho súdu č. k. 1 Tdo/34/2012-306 zo dňa 04. 07. 2012), keď ustálili záver, že obvinený v čase spáchania trestnej činnosti vedel plne rozpoznať nebezpečnosť svojho konania pre spoločnosť a rovnako plne mohol toto svoje konanie ovládať. Pokiaľ bol pod vplyvom alkoholu, prípadne benzodiazepínovej medikácie, mohlo sa jednať len o opitosti ľahké simplexné (prípadne v kombinácii s nevelkým množstvom benzodiazepínovej medikácie), ktoré si privodil sám a dobrovoľne, majúc dostatočné vedomosti a skúsenosti s vplyvom alkoholu, ako i kombinácie alkoholbenzodiazepíny na svoje správanie. Vyjadrenie súdnych znalcov (a to aj po podrobnom preštudovaní celej zdravotnej dokumentácie zapožičanej z ÚVTOS...) zostalo nezmenené, s tým, že okrem už uvedeného zaujali jednoznačný názor, že aj v prípade užívania liekov, príp. alkoholu bola rozpoznávacía a ovládacia schopnosť odsúdeného v čase spáchania skutku prinajhoršom zmenšená len nepodstatne, forenzne nevýznamné.

Súd považuje naďalej za preukázané, že M. H. sa dopustil skutku, pre ktorý bol právoplatne odsúdený. Jeho vinu preukazujú naďalej mnohé dôkazy vykonané v pôvodnom konaní, predovšetkým výpovede poškodenej a ostatných svedkov, znalcov ako aj listinné dôkazy. Odsúdený nepreukázal žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by mohli byť považované za nové skutočnosti alebo dôkazy v zmysle § 394 ods. 1 Tr. por., a preto nie je na mieste meniť či už výrok o vine v pôvodnom konaní, alebo na to nadväzujúci výrok o treste. Taktiež neboli v konaní preukázané žiadne skutočnosti uvedené v § 394 ods. 4 a ods. 5 Tr. por...»

Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú odôvodnil prostredníctvom obhajcu písomným podaním z 29. novembra 2012, v ktorej (ako sa uvádza v napadnutom uznesení krajského súdu) *namietal správnosť uznesenia okresného súdu*

z 11. februára 2013 s poukazom na to, že „okolnosti, na ktoré podrobne poukázal vo svojom návrhu a opakovane aj v sťažnosti, podľa jeho názoru odôvodňovali záver o splnení podmienok pre povolenie obnovy konania. Namietal, že okresný súd za účelom preverenia ním v návrhu na povolenie obnovy konania uvedených okolností nepostupoval správne, keď vypočul len jedného znalca – MUDr. S. D. napriek tomu, že znalecký posudok z odvetvia psychiatrie v pôvodnom konaní podali dvaja znalci, a preto podľa jeho názoru aj napriek vyjadreniu vypočutého znalca o tom, že spolu so znalcom MUDr. A. K. mali k dispozícii zdravotnú dokumentáciu zapožičanú v ÚVTOS..., veľmi podrobne sa s ňou oboznámili, že dospeli k zhodným záverom a že predniesol tieto zistenia a závery aj v mene druhého znalca, nie je žiadny dôkaz, resp. potvrdenie o tom, že znalec MUDr. A. K. sa so závermi prednesenými znalcom MUDr. S. D. stotožňuje a ani o tom, či sa súdni znalci dôkladne oboznámili s obsahom celej zdravotnej dokumentácie odsúdeného, pretože ju (ani jej kópiu) znalec pri výsluchu nemal so sebou. Navrhol preto, aby krajský súd zrušil napadnuté uznesenie a aby sám rozhodol vo veci tak, že obnovu konania v jeho prospech povolí alebo alternatívne, aby vrátil vec okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie.“

Krajský súd napadnutým uznesením sťažnosť sťažovateľa zamietol, pričom v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia uviedol:

„Okresný súd správne zistil, že v danom prípade nie sú splnené zákonné podmienky pre povolenie obnovy konania, pretože v konaní o obnove nevyšli najavo také nové dôkazy a skutočnosti, ktoré by v zmysle § 394 ods. 1 Tr. por. mohli viesť k zmene pôvodného odsudzujúceho rozsudku. V napadnutom uznesení veľmi podrobne, vecne správne a presvedčivo vyložil dôvody, pre ktoré nepovažoval odsúdeným podaný návrh za opodstatnený a dôvodne ho neakceptoval. Pokiaľ odsúdený žiadal prehodnotiť správnosť právoplatného odsudzujúceho rozsudku vo výrokoch o jeho vine a treste, je treba zdôrazniť, že v konaní o povolenie obnovy zákon takúto možnosť súdu nedáva. Toto konanie sa obmedzuje len na riešenie otázky, či vyšli najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme a takého charakteru, aký predpokladá ustanovenie § 394 ods. 1 Tr. por. vo vzťahu k výrokom o vine a treste. V danom prípade tomu tak nie je, preto okresný súd správne rozhodol, keď návrh odsúdeného ako nedôvodný zamietol, pretože odsúdeným uvádzané okolnosti nemajú povahu dôkazov a skutočností, ktoré by boli súdu skôr (v pôvodnom

konaní) neznáme a ktoré by v zmysle § 394 ods. 1 Tr. por. mohli viesť k zmene pôvodného odsudzujúceho rozsudku. Okresný súd za účelom preverenia ním v návrhu na povolenie obnovy konania uvedených okolností postupoval vecne správne, keď vypočul znalca MUDr. S. D. a keď na podklade ním prednesených zistení a záverov, ku ktorým dospeli so znalcom MUDr. A. K. a o ktorých nie sú ani podľa zistenia krajského súdu žiadne pochybnosti, nepovažoval argumenty a tvrdenia odsúdeného vzhľadom aj na dôkazy vykonané v pôvodnom konaní za dôvodné a keď ich neakceptoval. Krajský súd sa so záverom okresného súdu v celom rozsahu stotožnil, preto nepovažoval námietky odsúdeného uvedené v jeho sťažnosti za opodstatnené a neakceptoval ich...“

Sťažovateľ v sťažnosti tvrdí, že „V odôvodnení sa Krajský súd obmedzil len na konštatovanie námietok, ktoré uviedol sťažovateľ vo svojej sťažnosti, a na súhlas s uznesením Okresného súdu. Krajský súd v odôvodnení konštatoval, že konanie o povolení obnovy konania sa obmedzuje len na riešenie otázky, či vyšli najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme a takého charakteru, ktoré predpokladá ustanovenie § 394 ods. 1 Trestného poriadku vo vzťahu k výrokom o vine a treste. Krajský súd sa podľa názoru sťažovateľa nedostatočne vysporiadal s námietkami sťažovateľa uvedenými v sťažnosti. Sťažovateľ na základe vyššie uvedeného zastáva názor, že uvedeným uznesením Krajského súdu v Trenčíne došlo k porušeniu jeho práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa ustanovenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, nakoľko takéto rozhodnutie je nepreskúmateľné, arbitrárne a svojvoľné.

Takýmto postupom Krajského súdu došlo podľa sťažovateľa k hrubému porušeniu ust. § 176 ods. 1 Trestného poriadku a tým aj jeho ústavného práva (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 26/1994 z 10. 5. 1994). V napadnutom uznesení Krajský súd vôbec neuviedol dôvody, na základe ktorých považoval námietky sťažovateľa uvedené v sťažnosti za nedôvodné a to napriek tomu, že sťažovateľ vo vyššie spomenutej sťažnosti namietal celkom konkrétne nevykonanie niektorých dôkazov. Skutočnosť, že Krajský súd v napadnutom uznesení absolútne nereagoval na ostatné skutočnosti namietané sťažovateľom a týmito sa ani len nezaoberal, spôsobuje podľa názoru sťažovateľa, že takéto jeho rozhodnutie je nezákonné, nepreskúmateľné a je potrebné ho zrušiť. Z obsahu právnej teórie nesporne vyplýva, že účastník konania má právo na také odôvodnenie súdneho

rozhodnutia, ktoré je jasné a zrozumiteľné a dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, pričom však všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam (nález Ústavného súdu slovenskej republiky IV. ÚS 115/03, I. ÚS 110/07 a III. ÚS 209/04).“.

Sťažovateľ vyjadruje presvedčenie, že „aj v návrhu na obnovu konania a aj v sťažnosti proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín o zamietnutí návrhu na obnovu konania sťažovateľ dostatočne preukázal, že znalecký posudok č. 261/2010 nebol vykonaný v súlade so zákonom, keďže súdni znalci nedisponovali kompletnou zdravotnou dokumentáciou. Na základe tohto skutkového a právneho stavu sme presvedčení, že obnova konania mala byť povolená.“.

Podľa názoru sťažovateľa je napadnuté uznesenie krajského súdu „nedostatočne odôvodnené, súd sa v ňom nezaoberal podstatnými bodmi sťažnosti zn. AK/PO/397/13/MR, a preto je toto uznesenie nepreskúmateľné, arbitrárne a svojvoľné“.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci vydal rozhodnutie, ktorým vysloví, že:

„1/ Základné právo M. H... na súdnu a inú právnu ochranu, ktoré je upravené v čl. 46 ods. 1 zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov Uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 3 Tos/38/2013-94 porušené bolo.

2/ Ústavný súd zrušuje Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 3 Tos/38/2013-94 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3/ M. H... sa priznáva náhrada trov konania.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

V nadväznosti na namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd zdôrazňuje, že jeho integrálnou súčasťou je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04).

V súlade s uvedeným je teda povinnosťou všeobecného súdu uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých založil svoje rozhodnutie. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. m. m. III. ÚS 328/05, III. ÚS 116/06).

Sťažovateľ namieta „... porušenie svojho práva na súdnu a inú právnu ochranu ustanoveného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky“, pretože podľa jeho názoru je napadnuté uznesenie krajského súdu „nedostatočne odôvodnené, súd sa v ňom nezaoberal podstatnými bodmi sťažnosti..., a preto je toto uznesenie nepreskúmateľné, arbitrárne a svojvoľné“, teda porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením krajského súdu, ktorým tento súd zamietol jeho sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu z 11. februára 2013, ktorým bol zamietnutý jeho návrh na povolenie obnovy konania v jeho trestnej veci.

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov

viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola práva, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

Do základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy však nepatrí právo účastníka konania, resp. strany v trestnom konaní na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, preto neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom nemožno považovať za porušenie tohto základného práva (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08). Toto základné právo je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový

stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom je možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Pokiaľ ide o sťažovateľom napadnuté uznesenie krajského súdu, ktorým krajský súd zamietol jeho návrh na obnovu konania, ústavný súd predovšetkým zdôrazňuje, že v takomto konaní sa nerozhoduje o vine alebo nevine trestne stíhanej osoby, ale zisťuje sa existencia niektorého z právom predpokladaných dôvodov, na základe ktorých môže príslušný všeobecný súd navrhovanú obnovu konania povoliť.

Z citovanej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu (ktorý sa so závermi okresného súdu obsiahnutými v uznesení okresného súdu z 11. februára 2013 v celom rozsahu stotožnil) vyplýva, že pre zamietnutie sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 11. februára 2013 bolo pre krajský súd podstatné, že neboli zistené nové skutočnosti alebo nové dôkazy, ktoré by boli konajúcemu okresnému súdu predtým neznáme. Za skutočnosť skôr neznámu, ktorá by odôvodňovala povolenie obnovy konania, pritom krajský súd nepovažoval námietky sťažovateľa spochybňujúce správnosť znaleckého posudku vypracovaného znalcami MUDr. D. a MUDr. K., pričom jedného z nich okresný súd na verejnom zasadnutí aj vypočul a tento uviedol, že *„zdravotnú dokumentáciu zapožičanú z ÚVTOS... mal k dispozícii a spolu s druhým znalcom sa s ňou veľmi podrobne oboznámili“*. Ďalej na vysvetlenie uviedol, že *„znalci posudzujú duševný stav odsúdeného a) ako taký, b) v čase spáchania skutku a c) v čase, keď vyšetrovanie vykonávajú. Vo všetkých troch prípadoch dospeli znalci k záveru, že bez ohľadu na to, či odsúdeným uvádzané antidepresíva a sedatíva užíval alebo nie (jeho vyjadrenia sa vo vzťahu k tejto otázke často menili) závery ich pôvodného znaleckého posudku to nemohlo žiadnym spôsobom ovplyvniť, a teda v čase spáchania trestnej činnosti vedel plne rozpoznať*

nebezpečnosť svojho konania pre spoločnosť a rovnako plne mohol toto svoje konania ovládať.“.

Krajský súd nemal žiadne pochybnosti o záveroch súdnych znalcov prezentovaných jedným z nich na verejnom zasadnutí okresného súdu a plne sa stotožnil so závermi okresného súdu, že aj po podrobnom preštudovaní a oboznámení sa s celou zdravotnou dokumentáciou zapožičanou z Ústavu na výkon trestu odňatia slobody... súdni znalci zaujali jednoznačný záver, že *„aj v prípade užívania liekov, príp. alkoholu bola rozpoznávacía a ovládacia schopnosť odsúdeného v čase spáchania skutku prinajmenšom zmenšená len nepodstatne, forenzne nevýznamne“.*

Podľa názoru ústavného súdu všeobecný súd nemôže hodnotiť obsah znaleckého vyjadrenia po stránke jeho správnosti z hľadiska odboru, pre ktorý bol znalec ustanovený, pretože na takéto hodnotenie súdu chýbajú odborné vedomosti. Je len na voľnom hodnotení všeobecného súdu, či sa javí znalec v konkrétnom prípade vierohodným a či jeho vyjadrenie zodpovedá pravidlám logického myslenia, resp. či znalec vychádza zo zistených skutočností.

Preto krajským súdom formulované dôvody, na základe ktorých bola sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu z 11. februára 2013 zamietnutá, považuje ústavný súd za legitímne a ústavne akceptovateľné, vychádzajúce z racionálnej analýzy a platnej právnej úpravy. Krajský súd náležite vysvetlil predpoklady povolenia obnovy konania podľa platných ustanovení Trestného poriadku a v ich intenciách v sťažovateľovom prípade rozhodol. Ústavný súd v zhode so svojou ustálenou judikatúrou zdôrazňuje, že samotné nestotožnenie sa sťažovateľa s právnym názorom krajského súdu nemôže samo osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným.

Prípadný zásah ústavného súdu spočívajúci v nahradení právneho názoru krajského súdu možno realizovať len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov

všeobecných súdov, v zmysle ustálenej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

Takýto zásah ústavného súdu by však v uvedenom prípade nebol dôvodný, pretože výklad krajského súdu o tom, že v danom prípade povolenie obnovy konania do úvahy neprichádza, vychádza z podmienok ustanovených v platnom procesnom predpise.

Napadnuté uznesenie krajského súdu nesignalizuje porušenie sťažovateľom označeného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažovateľom napadnutý právny výklad vykonaný krajským súdom nevykazuje nedostatky, ktoré by odôvodňovali záver o možnom porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a preto ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, posúdiac ju ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. októbra 2013